

Uzasadnienie
do
Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 12 września 2025 r.

w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Leśne zbocza przy Zamku Bolczów”

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 884) uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Zarządzenie określa nazwę rezerwatu, jego położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, po zasięgnięciu opinii regionalnej rady ochrony przyrody, może zwiększyć obszar rezerwatu przyrody, zmienić cele ochrony, a w razie bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych, dla których rezerwat został powołany - zmniejszyć obszar rezerwatu przyrody albo zlikwidować rezerwat przyrody.

Obszar rezerwatu przyrody „Leśne zbocza przy Zamku Bolczów” obejmuje zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy tworzone przez wysokiej wartości siedliska przyrodnicze, rośliny, zwierzęta i grzyby występujące na granitowych wystęпах przy Zamku Bolczów. Na terenie rezerwatu występują cztery główne typy leśnych siedlisk przyrodniczych, tj. dobrze zachowane kwaśne buczyny *Luzulo luzuloidis-Fagetum sylvaticae* (9110) - charakteryzujące się obecnością starych drzew oraz martwego drewna, porastające stoki i zbocza jaworzyny i lasy klonowo-lipowe *Lunario-Aceretum* (9180), żyzne buczyny *Galio odorati-Fagetum sylvaticae* (9130) oraz łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Carici remotae-Fraxinetum excelsioris* (91E0) – występujące na niewielkich powierzchniach, jednak wyraźnie zwiększające różnorodność gatunkową rezerwatu. Dodatkowo kompleksy skał granitowych na tym obszarze sprzyjają rozwojowi unikalnych zbiorowisk roślinności naskalnej, jak zbiorowiska mszysto-paprociowej roślinności naskalnej, przede wszystkim zespół rokitu cyprysowatego oraz paprotki zwyczajnej *Hypno-Polypodietum*.

Na terenie planowanego rezerwatu stwierdzono obecność lili złotogłów *Lilium martagon*, gatunku rośliny objętej ochroną ścisłą na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. poz. 1409), oraz trzech gatunków lokalnie rzadkich: żywca dziewięciolistnego *Dentaria enneaphylos*, żywca

bulwkowatego *Dentaria bulbifera* i miesięcznicy trwałej *Lunaria rediviva*. Obszar ten jest również siedliskiem wielu gatunków ptaków, takich jak orzechówka *Nucifraga caryocatactes*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, krzyżodziob świerkowego *Loxia curvirostra*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, sosnówka *Periparus ater*, sikora uboga *Poecile palustris*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, gil *Pyrrhula pyrrhula* – objętych ochroną na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380).

Ruiny Zamku Bolczów są istotnym obiektem historycznym, odwiedzanym przez wielu turystów i miłośników przyrody. Z tego względu z granic rezerwatu wyłączono zagospodarowany i udostępniony turystycznie teren ruin i placu przez wejściem do nich. Połączenie ochrony przyrodniczej z walorami kulturowymi zwiększy atrakcyjność tego miejsca, jednocześnie zapewniając zachowanie cennych ekosystemów dla przyszłych pokoleń. Powstanie rezerwatu przyrody „Leśne zbocza przy Zamku Bolczów” wypełni istniejącą lukę w rozmieszczeniu obszarów chronionych w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego. Ochrona tego obszaru nie tylko przyczyni się do zabezpieczenia unikalnych siedlisk i gatunków, lecz także pozytywnie wpłynie na lokalną turystykę przyrodniczą.

Ochrona rezerwatowa tego miejsca pozwoli na utrzymanie procesów zachodzących w ww. ekosystemach i umożliwi obserwację starzenia się i przebudowę drzewostanów lasów pod wpływem naturalnych procesów przyrodniczych, bez ingerencji człowieka.

Propozycja utworzenia rezerwatu została poddana konsultacjom społecznym. Informacja o zamiarze utworzenia rezerwatu wraz z mapą określającymi jego proponowane granice oraz granice otuliny, a także podstawowymi wartościami przyrodniczymi została podana do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu ustosunkował się do wszystkich uwag, które wpłynęły w ramach konsultacji, a odpowiedzi udostępnił publicznie (na stronie internetowej Dyrekcji). Dokumentacja z procesu konsultacji znajduje się w aktach rezerwatu.

W celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi wyznaczona została otulina, która obejmuje obszary leśne przylegające bezpośrednio do granicy rezerwatu (drzewostany o niższych wartościach przyrodniczych) stanowiąc bufor oddzielający najcenniejsze obszary rezerwatu od wpływów zewnętrznych, m.in. antropopresji lub potencjalnej intensywnej gospodarki leśnej.

Rezerwat zlokalizowany jest w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Rudawy Janowickie (PLH020011) oraz Rudawskiego Parku Krajobrazowego.

Załącznik nr 1 do zarządzenia określa przebieg granicy rezerwatu oraz obszar jego otuliny na tle ewidencji leśnej Nadleśnictwa Śnieżka oraz ewidencji gruntów gminy Janowice Wielkie. Powierzchnia rezerwatu oraz jego otuliny została oparta o granice wydzieleń leśnych - zgodnie z ewidencją Lasów Państwowych. Na tej podstawie została wyliczona powierzchnia rezerwatu (tj. 17,10 ha) oraz jego otuliny (45,24 ha).

W granicach rezerwatu przyrody „Leśne zbocza przy Zamku Bolczów” obowiązują zakazy wymienione w art. 15 ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody*.

Projekt zarządzenia uzyskał pozytywną opinię Regionalnej Rady Ochrony Przyrody we Wrocławiu – uchwała nr 3/2025 z dnia 27 maja 2025 r.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska – pismo nr DZP-WO.6200.68.2025.AP z dnia 20 czerwca 2025 r.

Ponadto w myśl art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428)*, projekt ww. zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 16 lipca 2025 r.

Mając na uwadze charakter niniejszej regulacji, zarządzenie będzie miało wpływ na wydatki Budżetu Państwa w zasobach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu związane z koniecznością oznakowania granic rezerwatu tablicami urzędowymi i informacyjnymi, przygotowaniem oraz realizacją ewentualnych zadań ochronnych ustalonych dla obszaru rezerwatu. Część działań ochronnych będzie prowadzona w ramach gospodarki leśnej prowadzonej przez Lasy Państwowe i przez nie finansowana. Zarządzenie nie będzie mieć bezpośredniego wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów. Nie naruszy także przepisów zawartych w prawie Unii Europejskiej.